

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

A. JAKOBSEN
„FRAUGDE“

A. JAKOBSEN

»Fraugde«

17. Maj

1878 – 1918

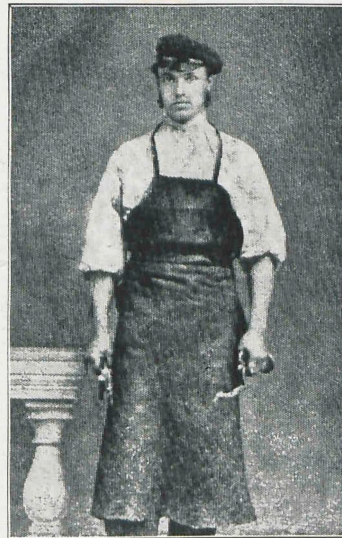
Dansk Plovsmedning og Fabrikation.

PLOVEN har i mange Aar været, og vil sikkert vedblivende være, et af de mest betydende Redskaber for Landbruget, og som Følge deraf er det forstaaeligt, at der i Aarenes Løb har været gjort mange Forsøg paa at fremstille den bedst mulige Plov.

Den Mand, der her i Landet har ofret sig mest for Løsningen af den Opgave at fremstille den bedst mulige Plov for danske Forhold, er Fabrikant A. JAKOBSEN, Fraugde, og vi skal gennem nærværende give Dem et Overblik over denne Mands Løbebane, der næsten kan siges at være noget af et Eventyr.

Anders Jakobsen er født 11. April 1852 i Ørbæk, Søn af daværende Smedemester Jakob Olsen, Ørbæk pr. Ørbæk. — Sin første Uddannelse fik Anders Jakobsen

i Ørbæk Skole under Lærer Mikkelsen. — Som 14-aarig kom han ud at tjene, der var ikke Raad til at have saadan en stor Dreng hjemme, og særlig da det den Gang hed sig, at han aldrig kunde blive Smed.

ANDERS JAKOBSEN
Aar 1878

Den første Plads var hos Slagtermester Madsen i Ørbæk, hvor han fik lidt Indblik i Handelslivet, selv om det her kun drejede sig om mindre Forretninger.

Herefter kom han i Arbejde hos Gaardejer Johan Jensen, Risinggaard ved Ørbæk, og fortsatte hermed, indtil han som 18-aarig kom i Smedelære hos sin Stedfader Chr. Nielsen (hans Fader var nu død og hans Moder gift for anden Gang). Nu er vi ved Begyndelsen af den første Plovsmedning, som Anders Jakobsen fik med at gøre, tildels paa egen Haand. Det var daværende Gaardmand Anders

Mortensen, Langemosen ved Ørbæk, der havde opfundet en Plov, som han kaldte for en Grebplov (senere kaldet Grenplov).

Grunden for Anders Mortensens Ide med Grebploven skal søges deri, at han havde bragt i Erfaring, at en Greb lettere kunde slippe Jorden, end en Spade, hvilket han havde overbevist sig om ved Gravning.

Vi maa her bemærke, at de nuværende glashaarde Materialer for Muldfjælle slet ikke fandtes den Gang, og i de Tider var det store Ting, naar man havde en almindelig støbt Underplov.

Det gik den Gang, som det fremdeles vil gaa, at naar der begyndes paa noget nyt, er der altid nogen, som stiller sig skeptisk, saaledes ogsaa med Grebploven. For det første vilde Chr. Smed ikke lave en saadan Plov til Anders Mortensen, og allerede paa det nuværende Tidspunkt havde Naboen til Plovens Opfinder paa Forhaand sikret sig Besked om, naar der skulde pløjes med Greben, for han, Naboen, vilde dog nok have den Fornøjelse med.

Anders Mortensen tabte dog ikke Troen paa sin Ide, og med Hensyn til Smeden, da fik denne den

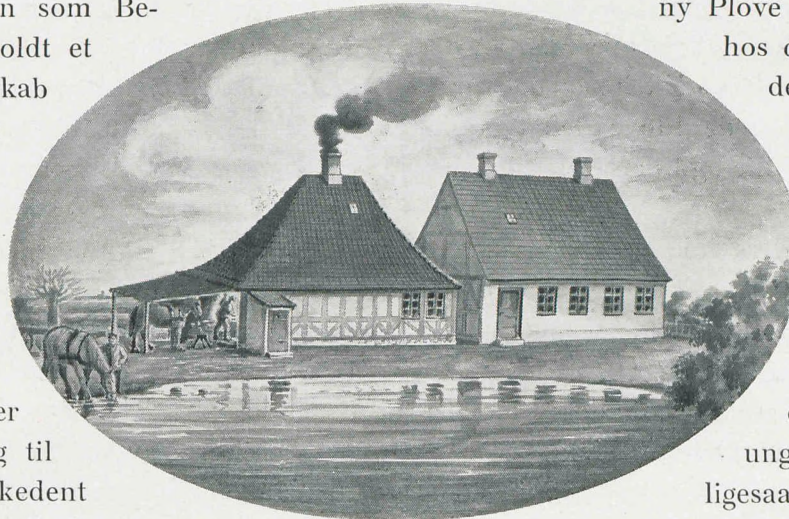
Besked af Anders Mortensen: »Jeg har egentlig slet ikke tænkt at ville have dig til at lave Ploven, men du har vel ikke noget imod, at Drengen og jeg laver en Plov, som vi synes.« Dette Forslag billigede Chr. Smed, idet han ligesom Naboen tænkte sig, at der skulde blive en større Fornøjelse ud af den Forestilling.

Drengen var Anders Jakobsen, og han, i Forening med Anders Mortensen, fik Grebploven færdig, og nu var Dagen naaet, hvor der skulde pløjes med Greben. Naboen mødte tilsyneladende rent tilfældig, og med den tilsigtede Fornøjelse blev det kun ringe, idet han blev saa overrasket ved at se det Arbejde, Grebploven kunde udføre, at han vilde købe Ploven paa Stedet. Nu var det Anders Mortensens Tur til et Par Bemærkninger, og gik disse ud paa, at Naboen godt kunde faa Ploven, idet han siger til Anders Jakobsen: »Vi kan egentlig nok lempe en, der er bedre endnu, du.« Der blev da ogsaa lavet en Grenplov, som var endnu bedre, og samme Efteraar blev der i Ørbæk Smedie forfærdiget 27 Stk. Grenplove, hvilket skal siges at være noget ganske uhørt i de Tider.

Tredie Aaret efter (det var i 1876) drog Anders Jakobsen til København og fik Arbejde hos Vognfabrikant Gerner, Dr. Tvergade, hvorfra han kom ud paa Landbohøjskolen som Beslagsmed, hvor han erholdt et meget indgaaende Kendskab til de mange forskellige Sygebeslag, under Ledelse af Overdyrlæge, Docent Green.

1. Maj 1877 bosatte Anders Jakobsen sig i Overholluf (Fraugde Sogn). Driftskapitalen, der startedes med, beløb sig til 300 Kr. og et meget beskedent Bohave, og han maatte stille Kautation for at faa de nødvendige Materialier, som den Gang købtes hos Jernhandler Thrane i Odense.

Det var Gaardejer Peder Larsen, Overholluf, der var saa velvillig at støtte den ny Smed, og det var ikke sidste Gang en saadan Støtte var kærkommen

Værksted med Beboelse
1878

og velanbragt. — Samme Efteraar ankom der til Hollufgaard en tohestes Enkeltplov og en firehestes Dobbeltplov (Originale amerikanske Plove). Disse

ny Plove vakte en særlig Interesse hos den unge Smedemester, og

det skete saa en Dag, da

Anders Jakobsen var ved at se disse Plove rigtig efter, at Baron Carl Juel

Broekdorff kom gaaende ubemærket, lagde Haanden paa Skulderen af Smeden og sagde: »Der

er en Opgave for Dem,

unge Mand, gak hen og gør ligesaa; det er saadan en Plov

skal se ud!« Som sagt saa gjort,

Anders Jakobsen tog fat paa at lave

en Plov, som skulde være den amerikanske lig, og selv om der var mange Vanskeligheder, saa overvandt de dog tilsidst, og de to første Eksemplarer var færdige i Maj 1878.

Det gik dog kun smaat frem med den ny Plov-

smedning, thi der var umaadelige Vanskeligheder at kæmpe med. Paa det Tidspunkt kendte man ikke til de mange forskellige Materialer, ligesom der ej heller var Raad eller Kendskab til de nuværende praktiske Værktøjer og Kraftmaskiner. Alt maatte forarbejdes ved Haandens Hjælp, og det var et taalmodigt Arbejde at smede Plove den Gang, men der var en ubøjelig Villie og Energi til at slide sig et Resultat til.

Den bedste Hjælper, Anders Jakobsen den Gang havde, var hans uuge Hustru, og kun ved ihærdigt Arbejde Haand i Haand har de formaaet at opnaa de meget betydelige Resultater.

De første officielle Anerkendelser, Anders Jakobsen bragte hjem, var ved Hindsholms Landboforeningers Udstillinger 1882 og 1884. Ved Udstillingen i Ringe 1884 og Odense 1885. Herefter blev Forholdene i Overholluf for knebne, og i Foraaret 1886 flyttedes til Fraugde, hvor Virksomheden i Aarenes Løb stadig har været i Udvikling.

Ved Udstillingen i Glamsbjerg 1887 og København 1888 vandtes der atter Anerkendelse, og ved Udstillingen i København var det, at Jakobsen fik

Ideen til en Samling af de fynske Landsbysmede, idet disse saa godt som ikke var repræsenteret paa denne Udstilling. 1889 stiftedes Foreningen af Landsbysmede i Fyens Stift med Anders Jakobsen som Formand, hvilken Plads han indtog i 10 Aar.

En af de betydeligste Faktorer i Udviklingen var, at der i Efteraaret 1894 anskaffedes en lille Dampmaskine, Smergelslibemaskine m. m., saaledes at der nu kunde udrettes betydeligt mere med betydeligt mindre Slid, nu gjaldt det mere at finde den bedst mulige tekniske Vej, og paa det Tidspunkt kunde Jakobsen begynde at drage en Del Nytte af sine to Sønner. Det maa erindres, at samtidig med at Værkstedet udviklede sig, da maatte Spisestuen og Værelserne ogsaa udvides, og det skal siges, at Fru Jakobsen sammen med en Datter fremdeles lagde et betydeligt Arbejde for Dagen, idet hele Mandskabet var paa Kost og Logis. 1895 var der stor Plovprøve ved Birkholm, hvor det kneb for »Fraugde« helt at klare sig over for de originale amerikanske Plove, men allerede 1896 ved Plovprøven ved Kallundborg blev Fraugde-Ploven en flot Nr. 1. Samme Efteraar overtog Firmaet H. C.

Petersen & Co. Forhandlingen for Danmark (Fyns Stift undtaget), og har fremdeles haft Forhandlingen siden. Dette Arrangement med nævnte Firma støttede Jakobsen betydelig i merkantil Henseende, idet et saadant ældre, anset Handelsfirma laa inde med mange praktiske Erfaringer, der for en Del kom Jakobsen tilgode.

I Efteraaret 1899 blev der afholdt Plovprøve af Odense og Omegns Landboforening; her konkurrerede Fraugde-Ploven i fire Afdelinger og blev Nr. 1 i alle Afdelinger; tiltrods herfor maatte der nu helt andre Modeller til; thi de amerikanske Plove med vendbar Skær og Spids var ved at tage Têten, og der var saaledes ingen Vej uden om.

Det var imidlertid ikke nok med Modellerne, der skulde ogsaa en ny Fabrik til for at faa alt sat i det rigtige Spor. Den blev bygget og toges i Brug 5. Juni 1900. (Det bemærkes, at den ny Fabrik havde egen elektrisk Lysstation.) Samme Aar blev Fraugde-Ploven tilkendt Sølvmedaille ved Verdensudstillingen i Paris, hvilket hjalp til at sætte Prikken over i'et. Den næste betydelige Konkurrence, Fraugde-Ploven deltog i, var Prøven ved Egeskov

1904, som afholdtes af det kgl. danske Landhus-holdningsselskab. Ved denne Prøve indtog Fraugde-Ploven atter Førstepladsen, foran samtlige inden- og udenlandske Konkurrenter. Fraugde-Ploven (som Enkeltpløv) havde nu vundet en saa udelt Anerkendelse saavel officielt som hos den private Bruger, at der overhovedet ikke blev draget Tvivl om, at Fraugde-Ploven ubetinget var den for danske Forhold mest fordelagtige Plov at anvende.

Der blev nu taget lidt mere fat paa Dobbeltpløve, og ved den sidst afholdte Prøve med Dobbeltpløve, som afholdtes af Statens Redskabsudvalg paa Maribo Ladegaards Jorder i Efteraaret 1916, sikrede Fraugde-Ploven sig atter en stabil første Plads, og foruden, at Fraugde-Ploven fik den bedste Anerkendelse for udført Pløjning, blev det yderligere konstateret, at Fraugde-Ploven arbejder med et rent Minimum af Kraftforbrug, hvilket bevistes ved, at Gennemsnitskraftforbruget for de andre prøvede Plove var ca. 30 % højere.

Vi befinder os nu i Krigens Aar, og de uhyre Vanskeligheder, som Krigen har ført med sig, har selvfølgelig ogsaa sat Spor indenfor omtalte Virk-

Værksted og Mandskab 1898

somhed. Disse Spor er dog ikke gaaet i Stagnationens Retning, tvertimod. Der er arbejdet under Højtryk for at komme gennem Vanskelighederne, og det har vist sig, at denne Virksomhed ved den vante Energi har formaaet at vurdere de nuværende Forhold. Hvad det særlig har knebet med, har været at fremskaffe de sædvanlige Kvalitetsmaterialer og Halvfabrikata fra Udlandet, men netop paa dette Felt har der været ofret betydeligt, for at der fremdeles kunde arbejdes med fuld Kraft. Fabriken har saaledes nu sit eget Staalværk til Fremstilling af de kendte Kvalitetsmaterialer, herforuden er der udarbejdet ny Konstruktioner, hvor der er taget Sigte paa helt at kunne klare sig uden at være afhængig af Udlandet, med nævnte Kvalitetsmaterialer og Halvfabrikata. A. Jakobsen »Fraugde« ser sig saaledes i Stand til i 1918 at levere flere færdige Plove end nogensinde tidligere, hvilket under de vanskelige Forhold maa siges at være Virksomheden væddigt. Hertil maa føjes, at den ny Model af Fraugde-Ploven skulde overgaa alt, hvad der hidtil har været præsteret som det bedste paa dette Omraade. Naar Virksomheden derfor i Maj 1918

noterer ialt 100.000 Fraugde-Plove og samtidig kan præstere en hidtil ukendt ekstra Kvalitet, da skyldes det ikke alene A. Jakobsens personlige Virken, men for en stor Del den Velvillie og Forstaaelse, hvormed Fraugdes Fabrikat al Tid har været modtaget af det brugende Publikum, og ikke mindst de mange gode Raad og Vink, der i Aarenes Løb er tilflydt Virksomheden fra det danske Landbrugs Mænd.

Foruden den Energi, Fabrikant Jakobsen har lagt for Dagen indenfor sin Virksomhed, har han tillige været meget alsidig interesseret.

Jakobsen er saaledes Medlem af Fraugde Sogneraad paa 18de Aar,

Medlem af Repræsentantskabet for den alm. Brandforsikring for Landbygninger,

Formand for Prisreguleringskommissionen,

» for Fraugde Forsamlingshus,

» for Kertemindekredsens konservative

Vælgerforening.

Medlem af Repræsentantskabet i det konservative
Folkepartis Bestyrelse,

Vurderings- og Tillidsmand for Landbospare-
kassen,

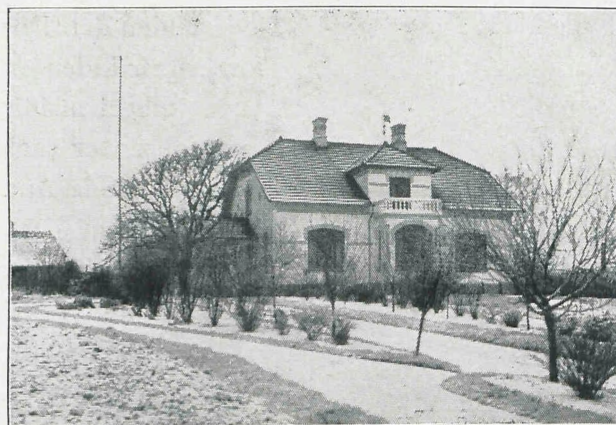
Medlem af Foredragsforeningens Bestyrelse,

» af Læseforeningens »

» af Menighedsraadet,

Kirkevæрге.

Hr. og Fru Jakobsen, som saaledes har arbejdet med en næsten ufattelig Energi og Jernvillie, kan med fuld Tilfredshed betragte de af dem skabte Resultater og daglig glædes ved at se de mange travlt beskæftigede Mennesker, som nu er ansat i den store Virksomhed. Det samme vil være Tilfældet, om de vender Blikket fremefter, idet Virksomheden nu er overdraget til de to Sønner, Jakob Jakobsen og Peter Jakobsen, der uden Tvivl vil fortsætte de af Forældrene hævdvundne Traditioner.

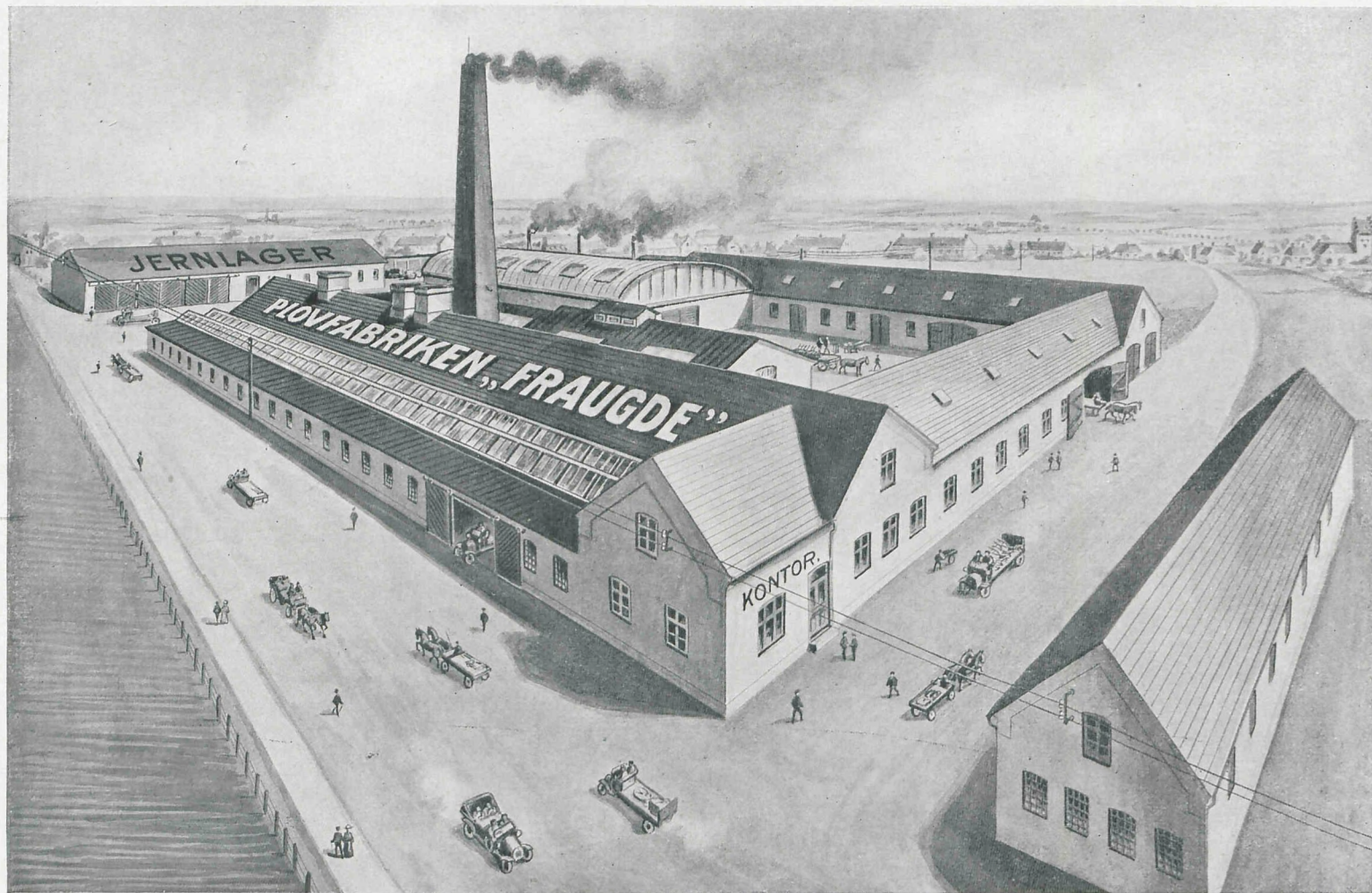

Fabrikant A JAKOBSEN

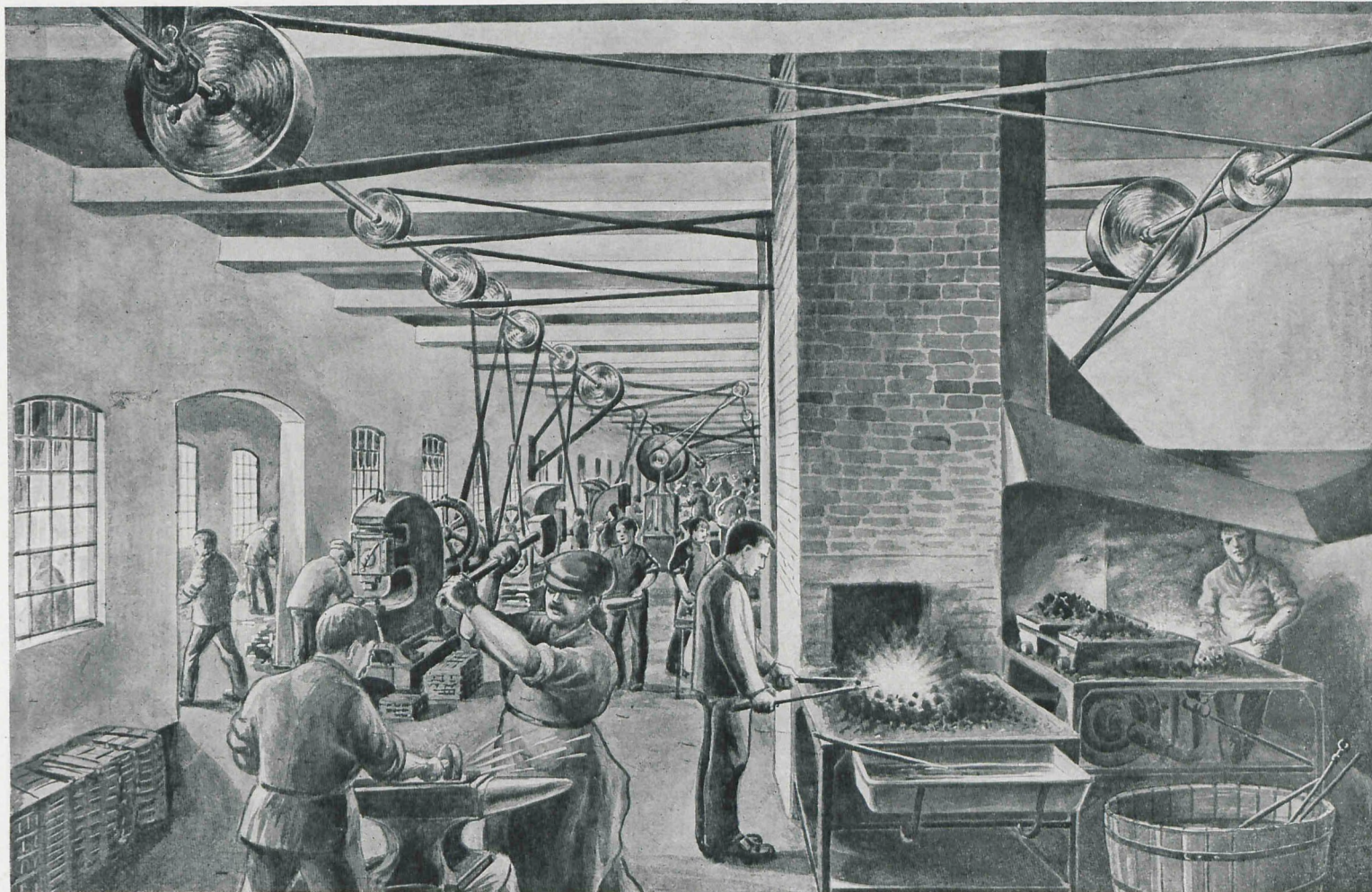

Fru MARIE JAKOBSEN

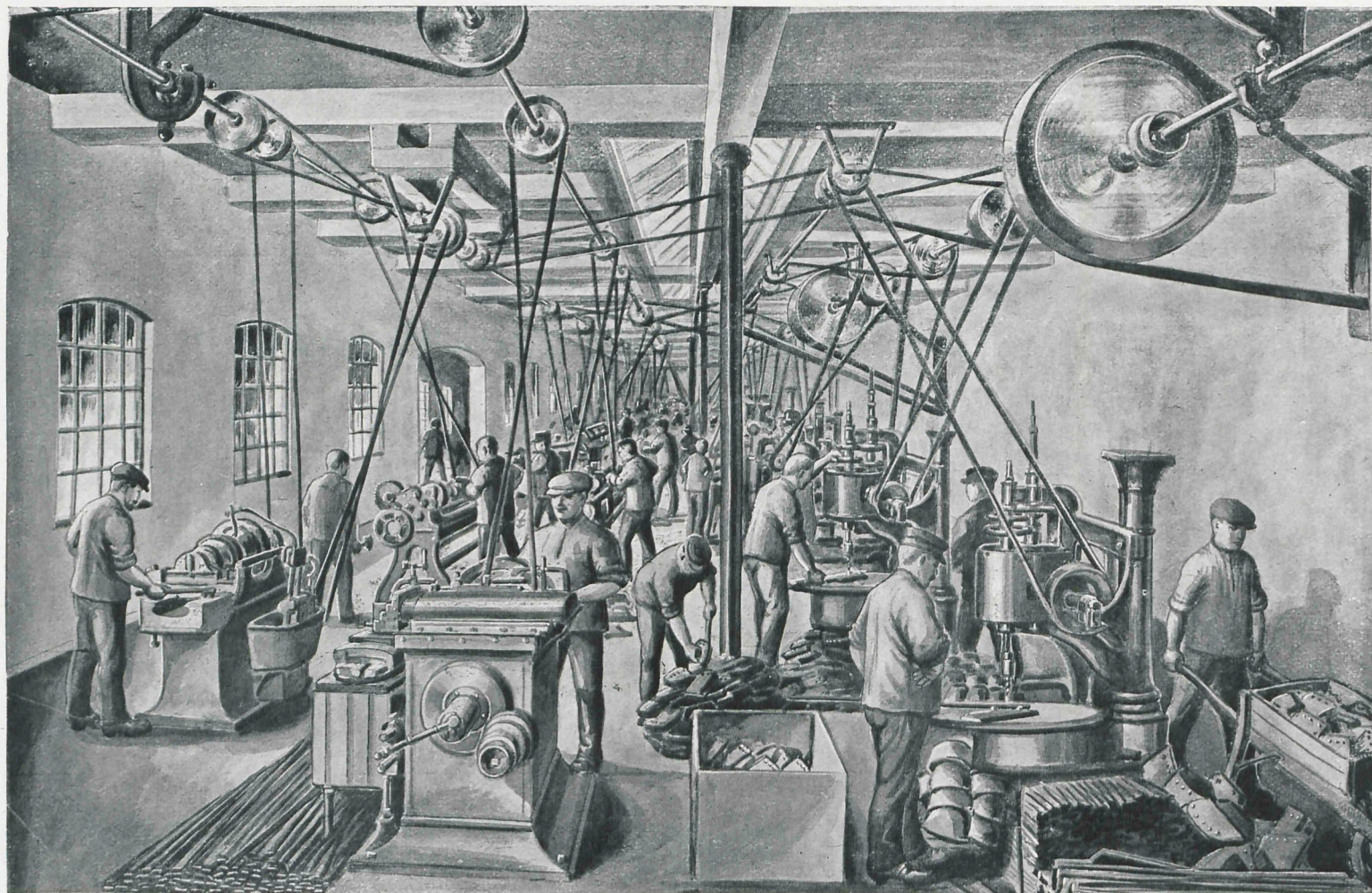
17. Maj 1918

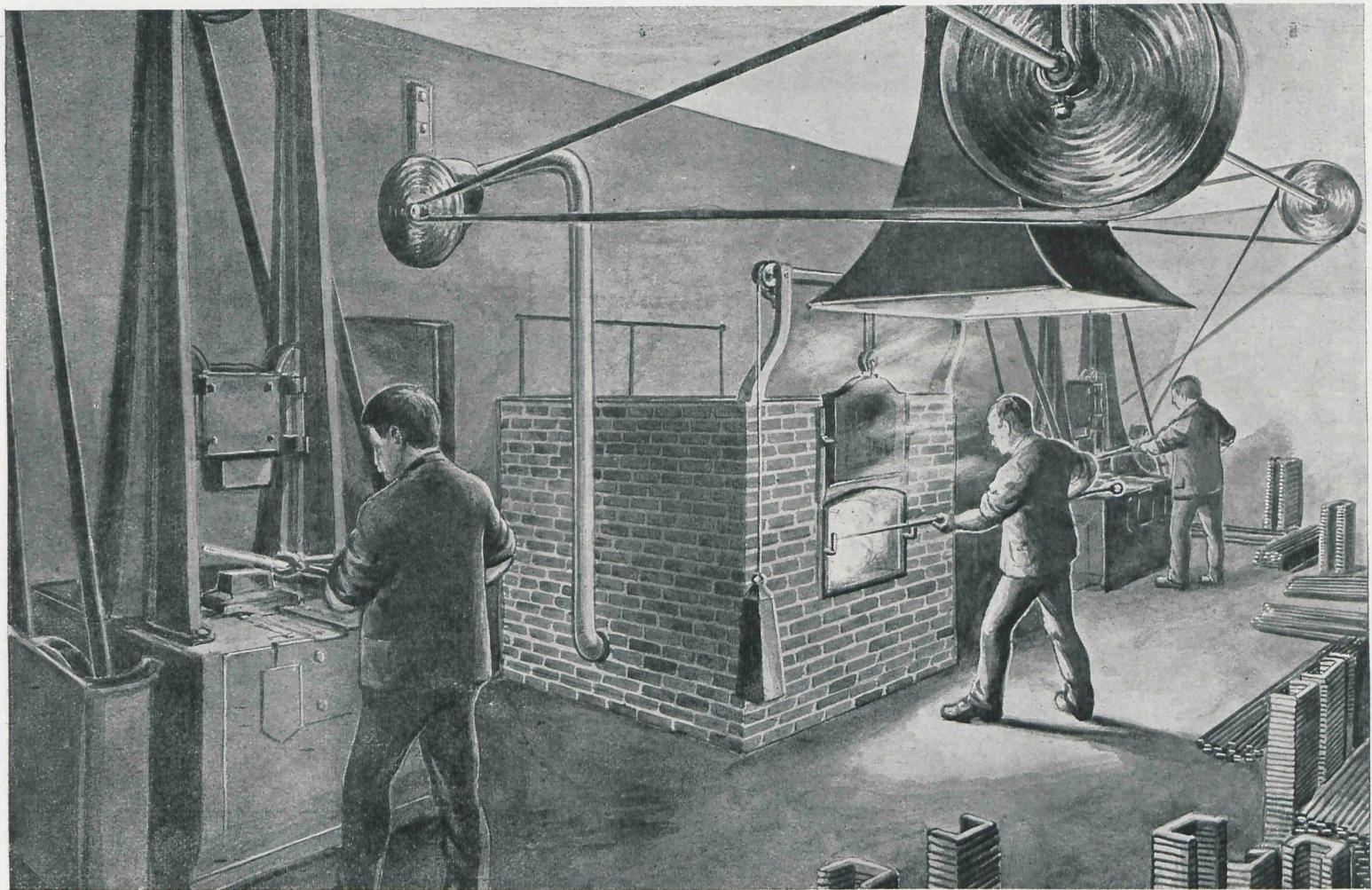
Eksteriør af Fabriken i Fraugde

Interiør fra Fabriken

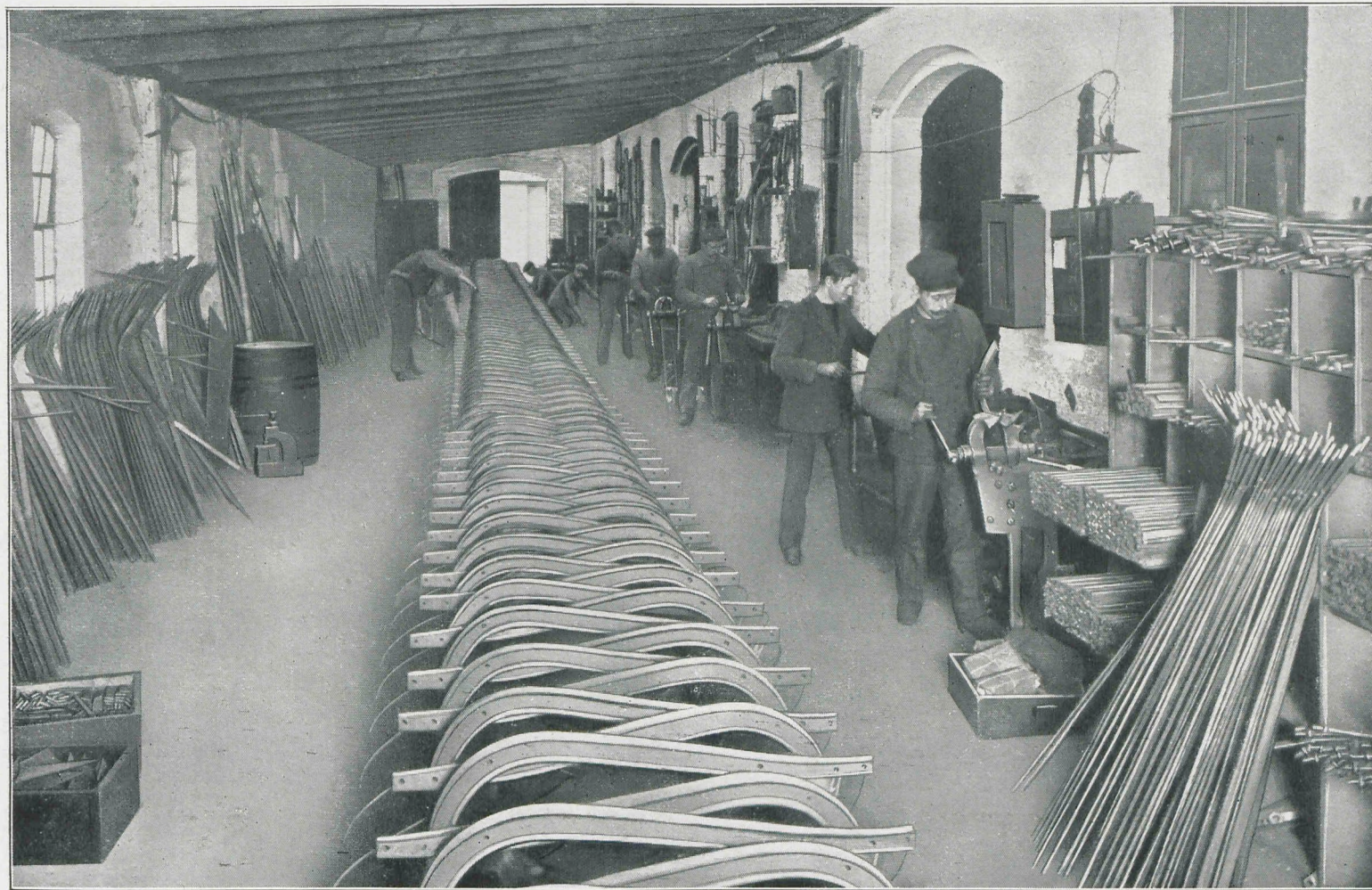
Interior fra Fabriken

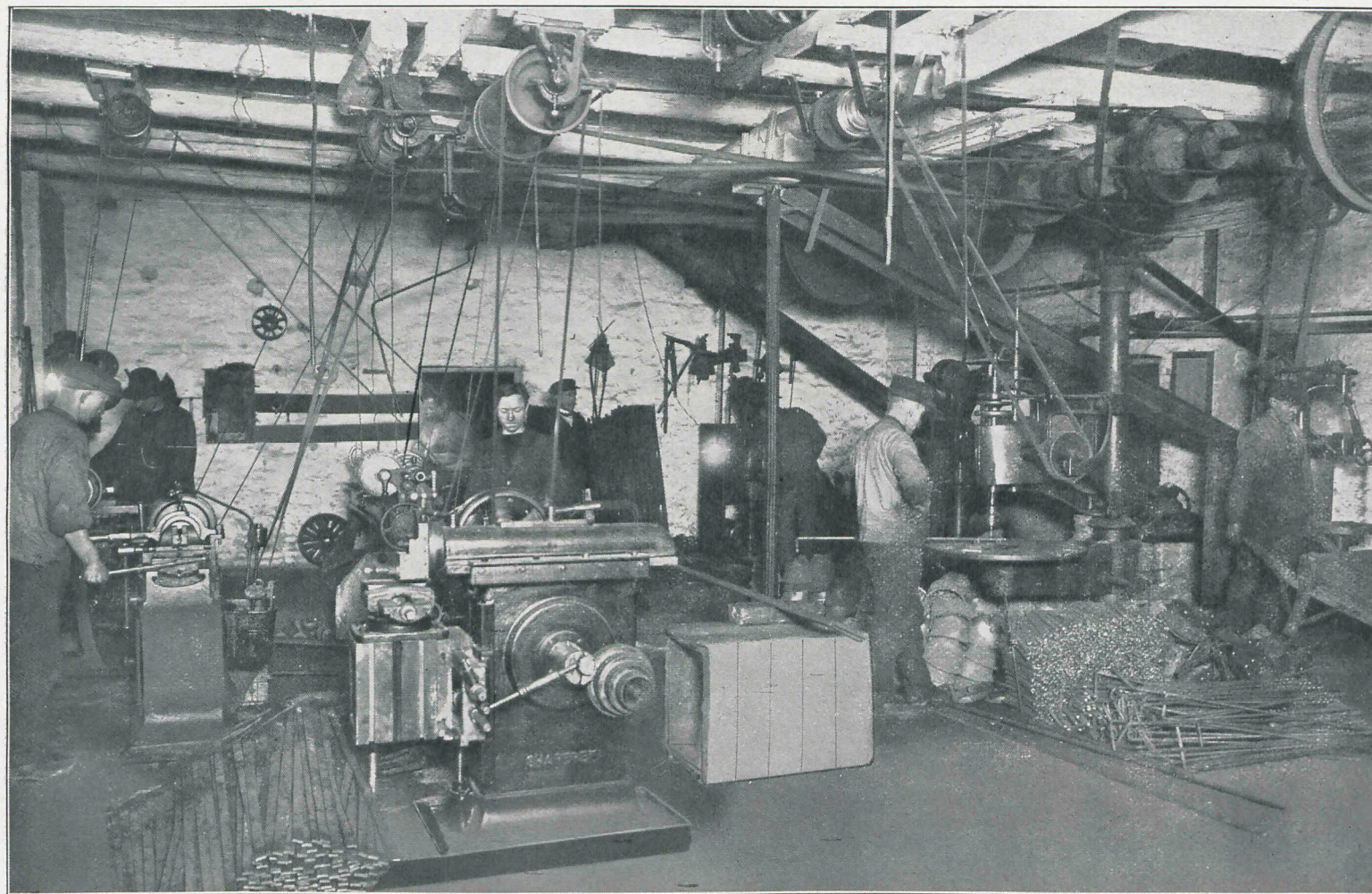
Interiør fra Fabriken

En af de tre store Klippe- og Løkkemaskiner i Færd med Udklipning af Original •Fragde•-Staal

En Uges Fabrikation af •Fraugde•Plove

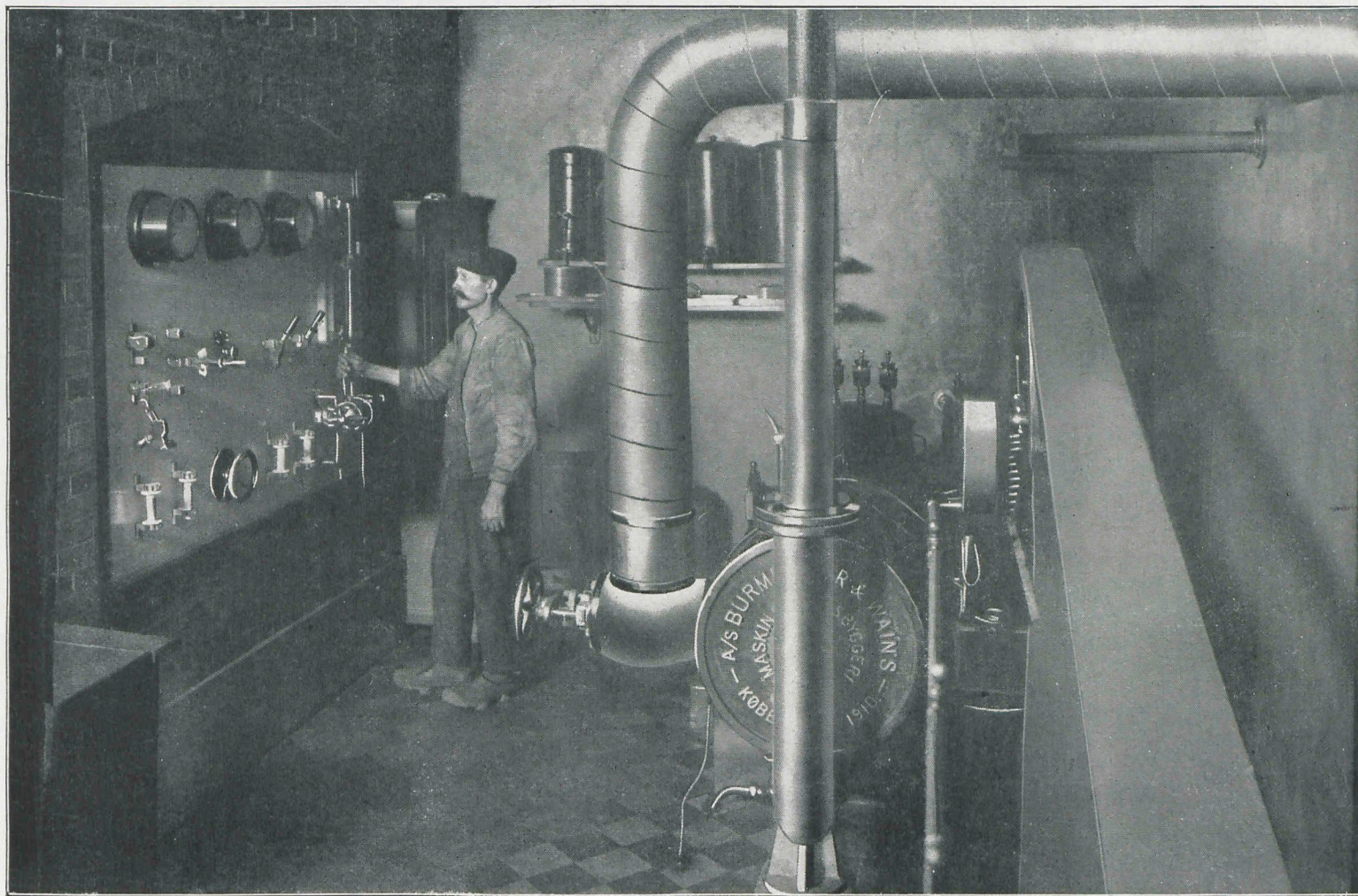
Interior fra Fabriken

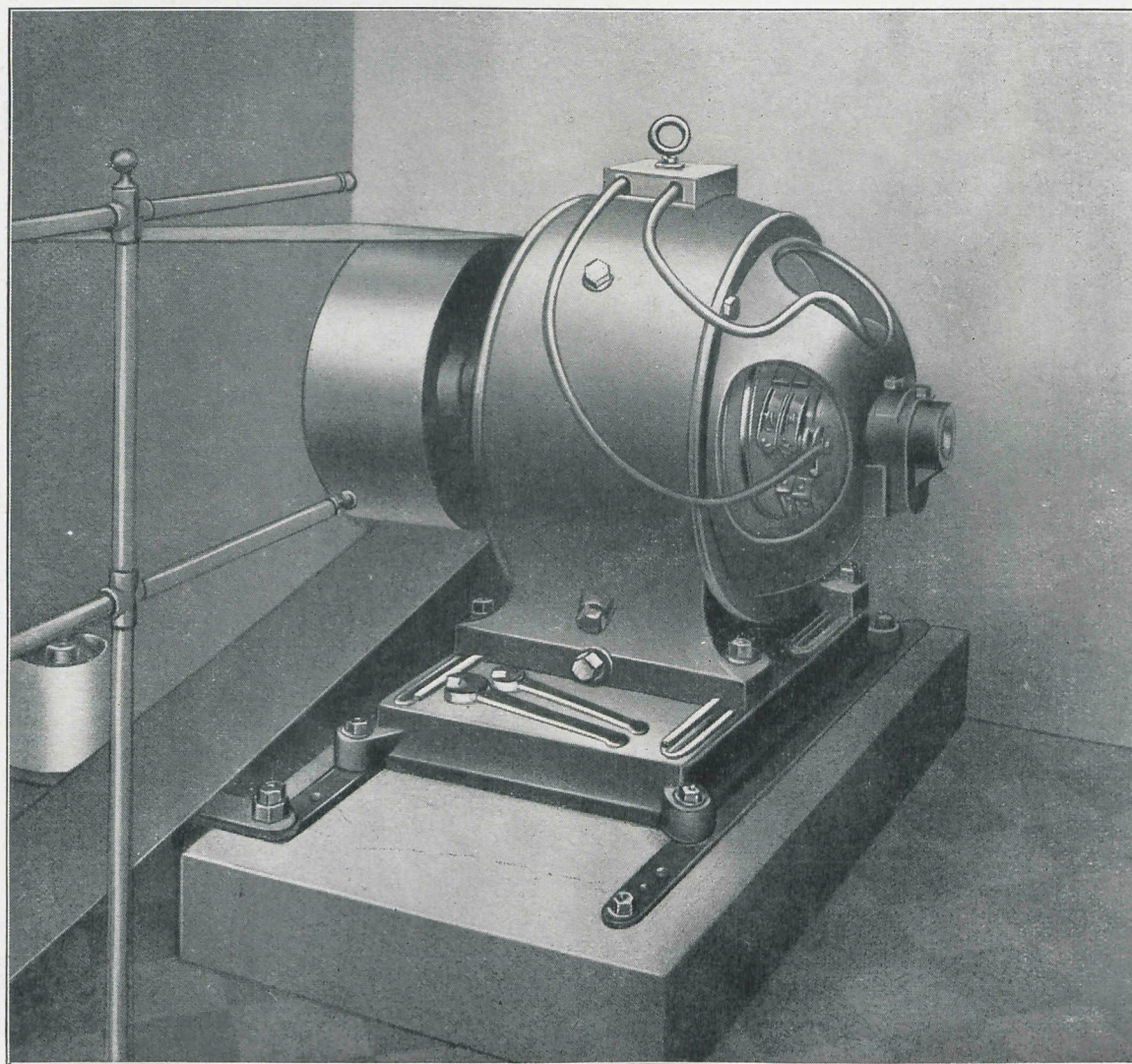
Interior fra Sliberiet

Interiør fra Sliberiet

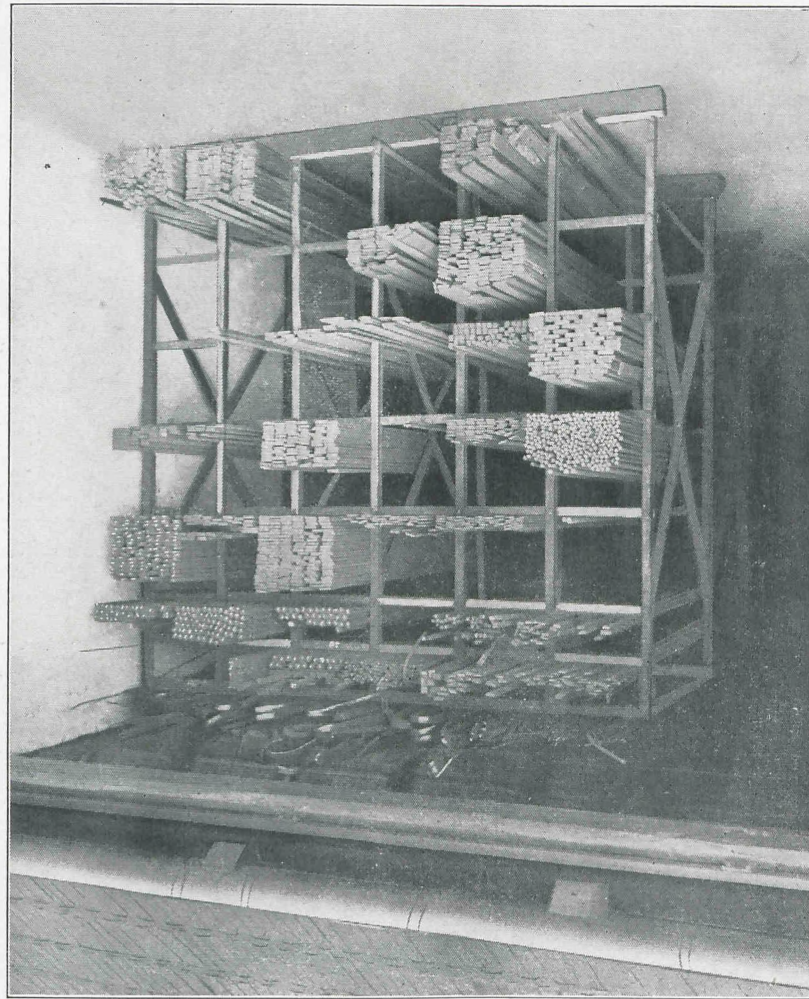
Fabrikens Kraftanlæg med eget Electricitetsværk

Dynamo fra Fabrikens Elektricitetsværk

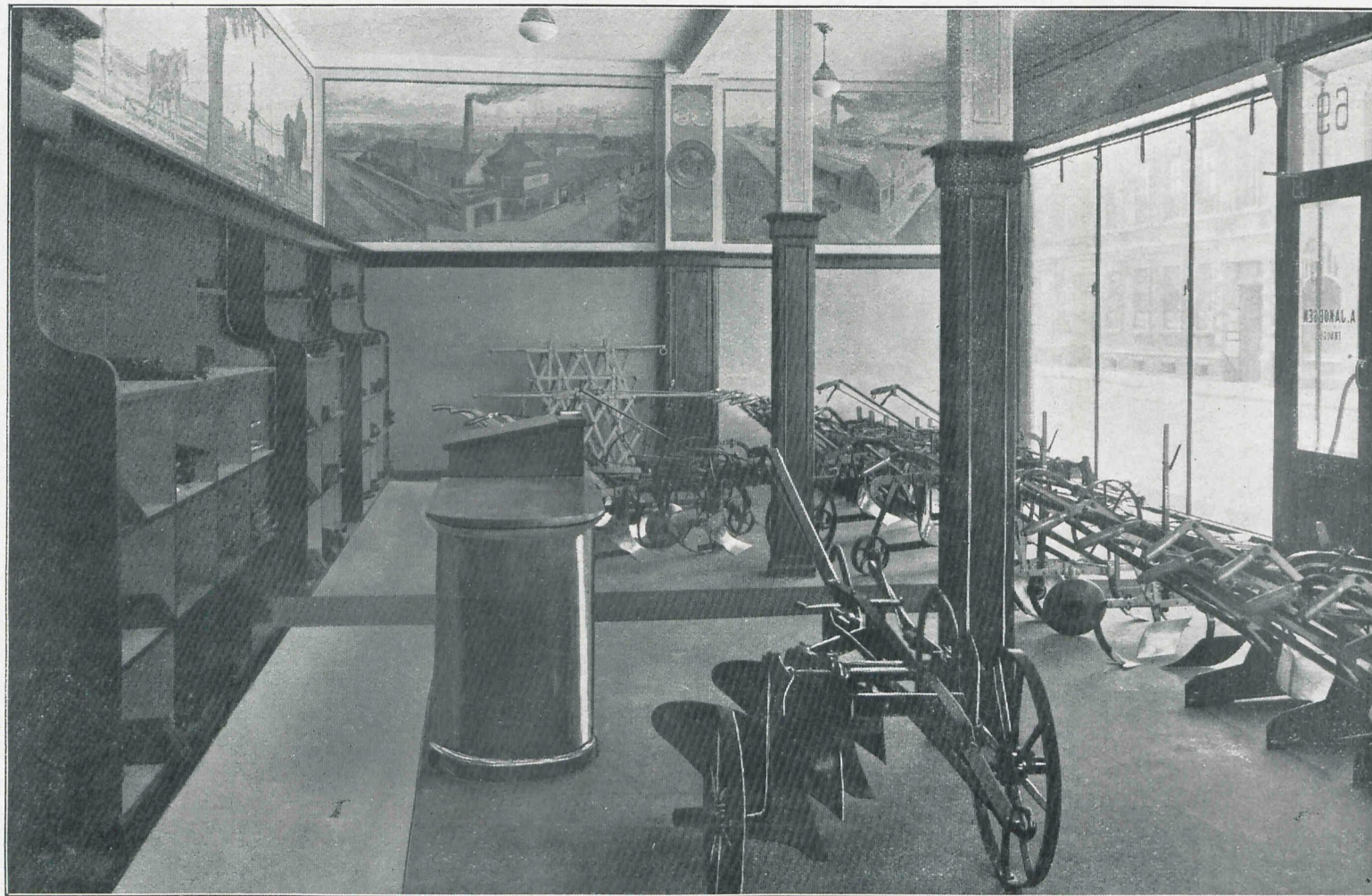
Interiør fra Jernlageret

Interiør fra Jernlageret

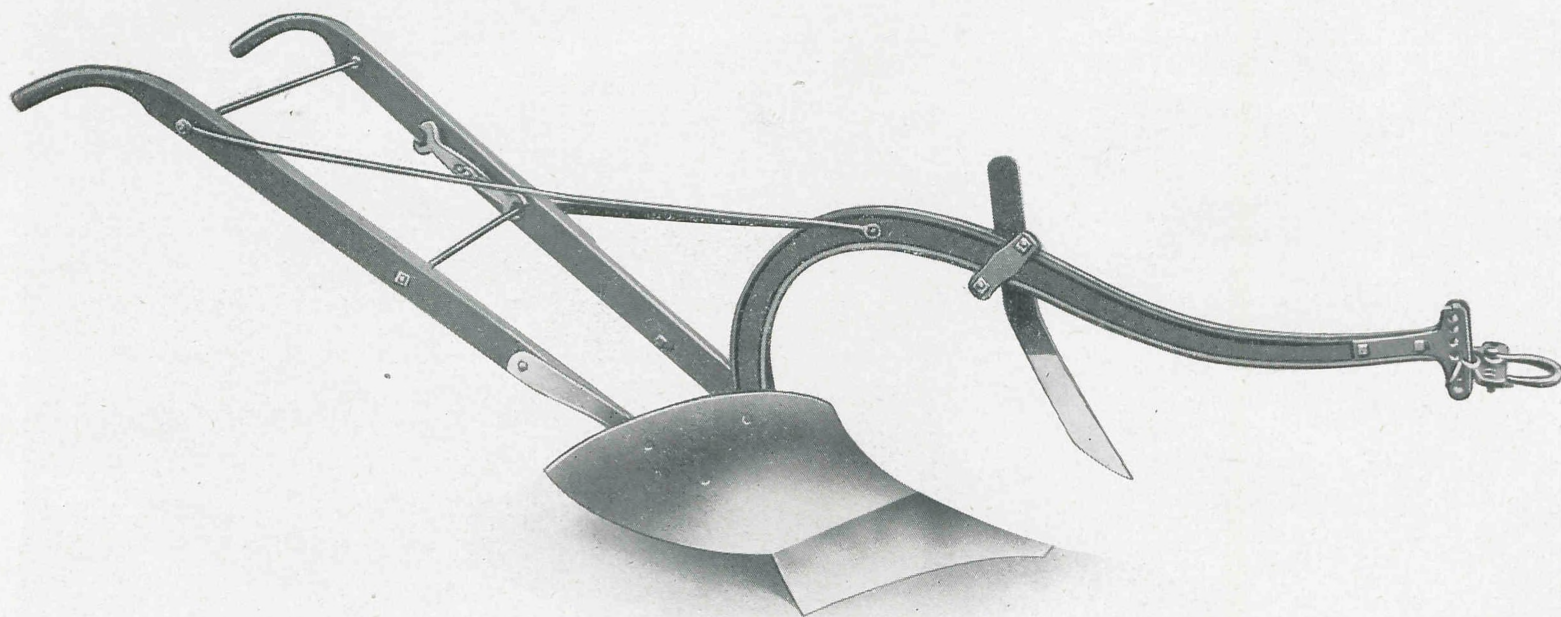
Firmaets Udstillingsbygning i Odense

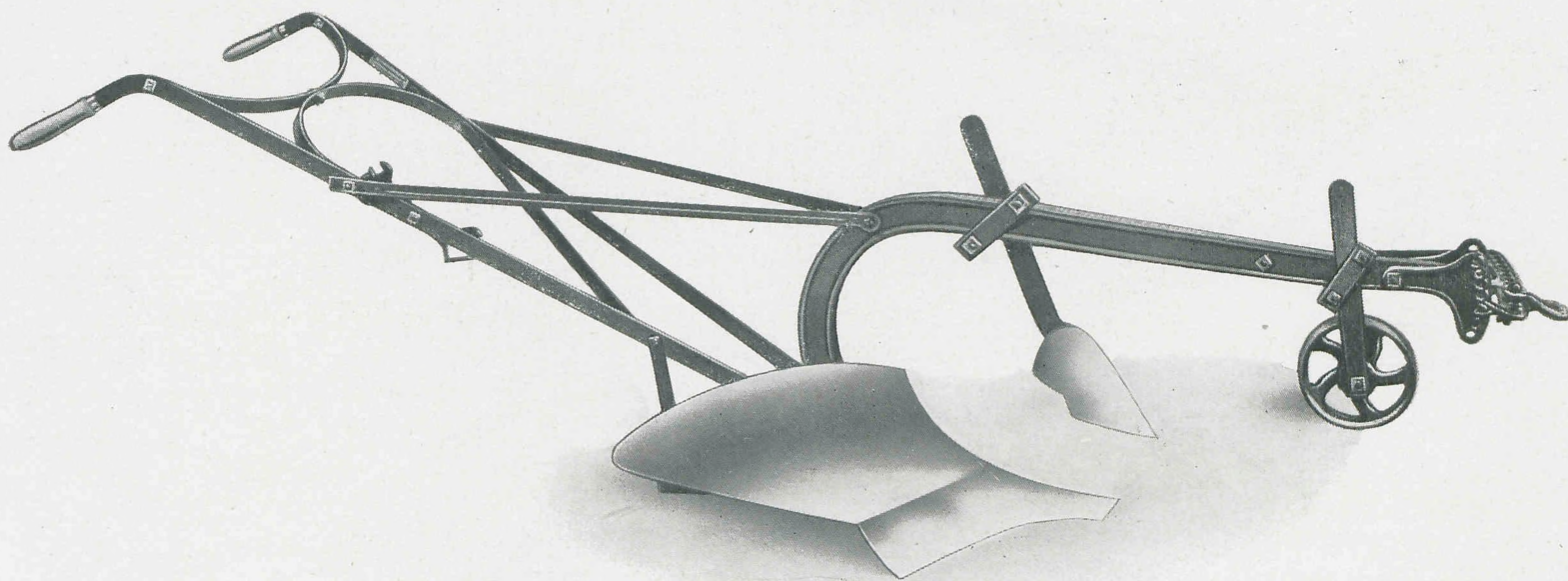
Udstillingslokalet i Odense

Interiør fra Ekspeditionskontorerne i Odense

„Fragde“-Plov Nr. 1

„Fraugde“-Plov Nr. 100,000

